

Věc C-435/22 PPU

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora**

Datum doručení:

1. července 2022

Předkládající soud:

Oberlandesgericht München (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

21. června 2022

Zúčastněné strany:

Generalstaatsanwaltschaft München

HF

Předmět původního řízení

Úmluva k provedení Schengenské dohody – Interpol – *Red notice* (červené oznámení) – Zadržení státního příslušníka třetí země v členském státě na základě *red notice* – Žádost o vydání podaná třetím státem, který dal podnět ke zveřejnění *red notice* – Skutečnost, že za dotčené činy již došlo k odsouzení v jiném členském státě – *Ne bis in idem* – Dohoda o vydávání mezi členským státem, ve kterém došlo k zadržení, a třetím státem, který podal žádost o vydání

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Výklad unijního práva, článek 267 první pododstavec [SFEU]

Předběžná otázka

Musí být článek 54 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích podepsané dne 19. června 1990 v Schengenu (dále jen „ÚSD“) ve spojení s článkem 50 Listiny základních práv Evropské unie vykládán v tom smyslu, že tyto právní normy brání vydání státního příslušníka třetí země, který není občanem Unie ve smyslu článku 20 SFEU, ze strany orgánů smluvního státu této úmluvy a členského státu EU do třetího státu, pokud dotyčná osoba již byla za tytéž činy, na které se vztahuje žádost o vydání, pravomocně odsouzena některým jiným členským státem Evropské unie a tento rozsudek byl vykonán a pokud by rozhodnutí zamítnout vydání této osoby do třetího státu bylo možné pouze s vědomím, že dojde k porušení dvoustranné smlouvy o vydávání uzavřené s tímto třetím státem?

Uváděná ustanovení unijního práva

Článek 54 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 (ÚSD)

Článek 50 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“)

Uváděná ustanovení vnitrostátního práva

Auslieferungsvertrag zwischen der Bundesrepublik Deutschland und den Vereinigten Staaten von Amerika (Dohoda o vydávání mezi Spolkovou republikou Německo a Spojenými státy americkými) ze dne 20. června 1978 (dále jen „dohoda o vydávání mezi SRN a USA“) ve spojení s dodatkovou dohodou ze dne 21. října 1986 (dále jen „dodatková dohoda“) a druhou dodatkovou dohodou ze dne 18. dubna 2006 (dále jen „druhá dodatková dohoda“)

Článek 8 dohody o vydávání mezi SRN a USA zní:

„Vydání se nepovolí, pokud stíhaná osoba již byla pro trestný čin, kvůli němuž se žádá o vydání, příslušnými orgány dožádaného státu pravomocně zproštěna obžaloby, nebo odsouzena.“

Stručný popis skutkového stavu a řízení

- 1 HV byl dne 20. ledna 2022 předběžně zadržen v Německu a od té doby se nachází ve vazbě. K tomuto zadržení došlo na základě red notice, které bylo z podnětu Spojených států amerických vydáno Interpolem, protože HF se v době od září 2008 do prosince 2013 měl dopustit různých trestných činů (spolčení za účelem účasti na zločinecké korupční skupině a spolčení za účelem spáchání bankovního

podvodu a podvodu spáchaného pomocí telekomunikačních zařízení podle title 18 U. S. Code § 1962 [písm. d)] a title 18 U. S. Code § 1349).

- 2 Dopisem ze dne 25. ledna 2022 americké orgány předaly příkaz federálního obvodního soudu Spojených států pro obvod District of Columbia k zatčení ze dne 4. prosince 2018 spolu s obžalobou velké poroty federálního soudu Spojených států pro obvod District of Columbia ze dne 4. prosince 2018. Dne 17. března 2022 americké orgány předaly podklady pro vydání.

- 3 Slovinské orgány na základě žádostí předkládajícího soudu a Generalstaatsanwaltschaft München (vrchní státní zastupitelství v Mnichově, Německo) poskytly následující informace:

HF byl rozsudkem Okrožno sodišče v Mariboru (okresní soud v Mariboru, Slovinsko) ze dne 6. července 2012, který nabyl právní moci dne 19. října 2012, za trestný čin „útoku na informační systém“ podle čl. 221 odst. IV' ve spojení s odst. II KZ-1 slovinského trestního zákoníku spáchaný v době od prosince 2009 do června 2010 odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 1 roku a 3 měsíců, přičemž uložený trest odnětí svobody byl nahrazen 480 hodinami obecně prospěšných prací. HF trest obecně prospěšných prací zcela vykonal ke dni 25. června 2015.

Okrožno sodišče v Kopru (okresní soud v Kopru, Slovinsko) usnesením ze dne 23. září 2020 zamítl žádost o vydání stíhaného k trestnímu stíhání do Spojených států amerických, protože za skutky uvedené v žádosti o vydání spáchané do června 2010 byl pravomocně odsouzen rozsudkem Okrožno sodišče v Mariboru (okresní soud v Mariboru). Pokud jde o další skutky uvedené v žádosti o vydání, k nimž došlo po červnu 2010, není [HF] podezřelý z jejich spáchání. Toto usnesení bylo potvrzeno usnesením Višje sodišče v Kopru (vrchní soud v Kopru, Slovinsko) ze dne 8. října 2010 a je pravomocné.

- 4 Žádost Spojených států amerických o vydání adresovaná slovinským orgánům a skutky naplňující znaky trestného činu, které v ní byly uvedeny a o kterých musely rozhodnout Okrožno sodišče v Kopru (okresní soud v Kopru) a Višje sodišče v Kopru (vrchní soud v Kopru), a dokumenty, které má předkládající soud k dispozici ohledně žádosti Spojených států amerických o vydání adresovanou Spolkové republice Německo, se týkají těchto skutků naplňujících znaky trestného činu. Dále je skutkový stav, který byl předmětem odsuzujícího rozsudku Okrožno sodišče v Mariboru (okresní soud v Mariboru), v rozsahu, v jakém jsou v žádosti o vydání adresované Spolkové republice Německo dotčené v tomto řízení vyličený trestné činy spáchané do června 2010, totožný se skutkovým stavem uvedeným v této žádosti.
- 5 HF je srbský a kosovský státní příslušník. V době svého zadržení v Německu měl podle svého vyjádření bydliště ve Slovinsku a měl u sebe platný srbský cestovní pas, slovinské povolení k pobytu vydané dne 3. listopadu 2017, které pozbylo

platnosti dne 3. listopadu 2019, a kosovský průkaz totožnosti. V roce 2020 slovinské orgány zamítly jeho žádost o prodloužení jeho slovinského povolení k pobytu.

Stručné shrnutí odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 6 Na předběžné otázce závisí rozhodnutí o přípustnosti vydání HF do Spojených států amerických, pokud jde o činy spáchané do června 2010, které jsou mu kladeny za vinu v příkazu federálního obvodního soudu Spojených států pro obvod District of Columbia k zatčení ze dne 4. prosince 2018 ve spojení s obžalobou velké poroty federálního soudu Spojených států pro obvod District of Columbia ze dne 4. prosince 2018.
- 7 Soudní dvůr v rozsudku ze dne 12. května 2021, Bundesrepublik Deutschland [Red notice (červené oznámení) Interpolu] (C-505/19, EU:C:2021:376) tuto otázku nezodpověděl, neboť toto řízení vykazuje následující odchylky: HF není občanem Unie a nejedná se o předběžné zadržení na základě pátrání vyhlášeného Interpolem, nýbrž o formální žádost o vydání, kterou Spojené státy americké adresovaly Spolkové republice Německo poté, co byl HF v Německu zadržen na základě red notice Interpolu.
- 8 Podle dvoustranných dohod uzavřených mezi Spolkovou republikou Německo a Spojenými státy americkými se právní stav jeví takto: Vydání HF se řídí dohodou o vydávání mezi SRN a USA ve spojení s dodatkovou dohodou a druhou dodatkovou dohodou. Spojené státy americké předložily dokumenty vyžadované podle článku 14 dohody o vydávání mezi SRN a USA.
- 9 Podle čl. 2 odst. 1 písm. a) dohody o vydávání mezi SRN a USA ve spojení s čl. 1 písm. a) dodatkové dohody je vydání přípustné pro trestné činy, které jsou trestné podle práva obou států. Trestnost jednání, které je HF kladeno za vinu, podle práva Spojených států amerických vyplývá zejména z předložených amerických federálních zákonů hlava 18 § 1344, § 1349 § 1963(a), § 1962 a § 1349. Jednání, které je HF kladeno za vinu, je trestné i podle německého práva, a to podle § 129, § 303b a § 202c [Strafgesetzbuch (trestní zákoník), zkráceně StGB].
- 10 Přípustnost vydání vyplývá z čl. 2 odst. 2 dohody o vydávání mezi SRN a USA. Dané trestné činy mohou být podle práva Spojených států amerických potrestány trestem odnětí svobody v trvání 20, resp. 30 let a podle německého práva trestem odnětí svobody v trvání 2 až 10 let.
- 11 Přípustnosti vydání nebrání ani překážky vydání. Zejména – bez zohlednění předběžných otázek – podle článku 8 dohody o vydávání mezi SRN a USA nevyplývá žádná překážka bránící vydání ze skutečnosti, že HF byl za část daných trestných činů, a to za činy spáchané v období do června 2010, které jsou předmětem projednávané žádosti o vydání, již pravomocně odsouzen rozsudkem Okrožno sodišče v Mariboru (okresní soud v Mariboru) (Slovinsko) ze dne 6. července 2012 a že uložený trest už byl pravomocně vykonán.

- 12 Podle znění [uvedeného ustanovení dohody o vydávání mezi SRN a USA], které je jednoznačné, totiž zásada *ne bis in idem* brání vydání pouze tehdy, pokud byla stíhaná osoba pravomocně odsouzena příslušnými orgány dožádaného státu, v tomto případě tedy Spolkové republiky Německo.
- 13 S ohledem na toto zvláštní ustanovení dané mezinárodní smlouvy není možný ani výklad, že se uvedené pravidlo vztahuje i na i odsouzení v členských státech EU. Mimoto se Spolková republika Německo a Spojené státy americké v rámci jednání týkajících se dvoustranné dohody z roku 1978 dohodly na tom, že vydání nebrání rozhodnutí vydaná ve třetích státech.
- 14 Nemožnost vyložit článek 8 dohody o vydávání mezi SRN a USA [výše uvedeným způsobem] rovněž vyplývá ze skutečnosti, že ve druhé dodatkové dohodě, kterou byla dvoustranná dohoda o vydávání mezi SRN a USA přizpůsobena dohodě o vydávání mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými ze dne 25. června 2003, která funguje jako rámcová dohoda, není obsaženo žádné samostatné ustanovení o rozšíření zákazu dvojího trestu na všechny členské státy EU ani nedošlo k pozměnění článku 8 dohody o vydávání mezi SRN a USA.
- 15 Dále podle judikatury Bundesverfassungsgericht (Spolkový ústavní soud, Německo) zatím ani neexistuje žádné obecné pravidlo mezinárodního obyčejového práva, a tedy ani minimální standard mezinárodního práva v oblasti lidských práva mající povahu kogentního mezinárodního práva veřejného, podle něhož je třeba zachovat zásadu zákazu dvojího trestu, i pokud jde o odsouzení ve třetích státech.
- 16 Otázkou ovšem je, zda článek 50 Listiny ve spojení s článkem 54 ÚSD vyžadují, aby Spolková republika Německo nemohla HF do Spojených států amerických vydat, pokud jde o trestné činy, za které byl odsouzen rozsudkem Okrožno sodišče v Mariboru (okresní soud v Mariboru) (Slovinsko), tj. pokud jde o skutky uvedené v projednávané žádosti o vydání, které byly spáchány do června 2010 včetně.
- 17 Podmínky stanovené článkem 50 Listiny ve spojení s článkem 54 ÚSD jsou splněny. Tato ustanovení nevycházejí z občanství Unie, resp. ze státní příslušnosti některého členského státu.
- 18 Podle judikatury Soudního dvora se v případě předběžného zadržení osoby, na kterou se vztahuje red notice Interpolu vydané na základě žádosti třetího státu, jedná o trestní stíhání ve smyslu článku 50 Listiny ve spojení s článkem 54 ÚSD (viz rozsudek ze dne 12. května 2021, Bundesrepublik Deutschland [Red notice (červené oznámení) Interpolu], C-505/19, EU:C:2021:376). Stejně tak je za trestní stíhání ve smyslu článku 50 Listiny ve spojení s článkem 54 ÚSD třeba považovat rozhodnutí o přípustnosti vydání, jehož výkon vede k předání stíhané osoby k trestnímu stíhání do třetího státu.
- 19 V případě rozhodnutí o přípustnosti vydání státního příslušníka třetí země zadrženého v některém členském státě do Spojených států amerických se jedná i o

uplatňování práva Unie ve smyslu článku 51 Listiny. Platí to totiž každopádně pro dohodu o vydávání mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými ze dne 25. června 2003 (Úř. věst. 2003, L 181, s. 27; Zvl. vyd. 19/06, s. 161, dále jen „dohoda o vydávání mezi EU a USA“). Tato dohoda byla do německého práva provedena druhou dodatkovou dohodou a v rámci uplatňování práva je tudíž třeba zohlednit základní práva zakotvená v Listině.

- 20 Vedle toho měl HF v době svého zadržení právo na volný pohyb podle čl. 20 odst. 1 ÚSD ve spojení s čl. 6 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. 2016, L 77, s. 1), a podle čl. 4 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Úř. věst. 2018, L 303, s. 39), protože jakožto srbský státní příslušník byl osvobozen od vízové povinnosti. Rovněž při uplatňování článku 20 ÚSD ve spojení s výše uvedenými nařízeními musí být v rámci uplatňování práva zohledněna základní práva zakotvená v Listině.
- 21 Otázkou je, zda splnění podmínek stanovených článkem 50 Listiny ve spojení s článkem 54 ÚSD vede k tomu, že státního příslušníka třetí země nelze vydat do Spojených států amerických, které nejsou ani smluvním státem ÚSD, ani členským státem Unie.
- 22 Je sice pravda, že Soudní dvůr v rozsudku ze dne 12. května 2021, Bundesrepublik Deutschland [Red notice (červené oznámení) Interpolu] (C-505/19, EU:C:2021:376), rozhodl, že článek 54 ÚSD, jakož i čl. 21 odst. 1 SFEU, ve spojení s článkem 50 Listiny, musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání tomu, aby orgány státu, který je smluvní stranou uvedené dohody, předběžně zadržely osobu, na kterou se vztahuje red notice vydané Interpolem na žádost třetího státu, ledaže je v pravomocném soudním rozhodnutí vydaném ve státě, který je smluvní stranou této dohody, nebo v členském státě určeno, že tato osoba již byla pravomocně odsouzena ve státě, který je smluvní stranou uvedené dohody, nebo v členském státě za tentýž čin, jako je ten, na kterém je založeno toto red notice (viz bod 122).
- 23 Při odůvodnění svého rozhodnutí však Soudní dvůr vždy odkazoval na právo osoby, na kterou se v daném řízení vztahovalo red notice a která byla německým státním příslušníkem, na volný pohyb ve smyslu článku 21 SFEU. Jakožto srbský státní příslušník HF nepožívá práva na volný pohyb podle čl. 21 odst. 1 SFEU, protože není občanem Unie.
- 24 Na druhou stranu mu náleželo právo na volný pohyb podle článku 20 ÚSD. Incidenčně je tedy jako předběžnou otázku rovněž třeba posoudit, zda se zásady, které SDEU ve svém rozsudku ze dne 12. května 2021, Bundesrepublik Deutschland [Red notice (červené oznámení) Interpolu] (C-505/19,

EU:C:2021:376), stanovil ohledně práva na volný pohyb ve smyslu článku 21 SFEU, vztahují i na právo na volný pohyb ve smyslu čl. 20 odst. 1 ÚSD.

- 25 Dále byla předmětem výše uvedeného rozhodnutí žádost o předběžné zadržení na základě red notice Interpolu. Naproti tomu se v tomto případě jedná o formální žádost o vydání, která byla podána poté, co byla dotčená osoba na základě red notice Interpolu zadržena v jednom z členských států.
- 26 Podle názoru předkládajícího soudu je na danou předběžnou otázku třeba odpovědět v tom smyslu, že článek 54 ÚSD ve spojení s článkem 50 Listiny za okolností, které nastaly v projednávaném případě, nebrání vydání HF do Spojených států amerických, protože musí být dodržen mezinárodní závazek Spolkové republiky Německo vydat stíhanou osobu.
- 27 Je sice pravda, že čl. 351 odst. 1 SFEU se nepoužije přímo, protože dohoda o vydávání mezi SRN a USA podle čl. 34 odst. 1 dohody o vydávání mezi SRN a USA vstoupila v platnost teprve 30. července 1980 a Spolková republika Německo a Spojené státy americké ji tedy uzavřely po 1. lednu 1958.
- 28 Na druhou stranu předkládající soud sdílí názor zastávaný v odborné literatuře, že se čl. 351 odst. 1 SFEU použije na smlouvy, které sice členský stát uzavřel po 1. lednu 1958, ale po věcné stránce se týkají oblasti, na kterou se pravomoc Unie začala vztahovat teprve později v důsledku rozšíření jejích pravomocí, přičemž členský stát v době uzavření smlouvy objektivně nemohl předvídat, že dojde k přesunu pravomocí. Pokud je známo, Soudní dvůr o této otázce dosud nerozhodl.
- 29 Schengenská dohoda byla uzavřena dne 14. června 1985 a ÚSD dne 19. [června] 1990, a vstoupily tedy v platnost až dlouho po 30. červenci 1980. Schengenská dohoda byla do unijního právního řádu začleněna až Amsterodamskou smlouvou v roce 1997, a tedy rovněž až po 30. červenci 1980. Spolková republika Německo tedy ale v letech 1978 a 1980 nemohla předvídat, že otázky celoevropského uplatňování zásady *ne bis in idem*, resp. policejní a justiční spolupráce v oblasti trestního práva budou zahrnuty do oblasti pravomoci Evropské unie.
- 30 Pozdější změny sjednané v první dodatkové dohodě na tom nic nemění. V případě první dodatkové dohody se totiž zaprvé nejedná o zásadní přepracování dohody o vydávání mezi SRN a USA, zadruhé první dodatková dohoda vstoupila v platnost již dne 11. března 1993, a tudíž rovněž v době, kdy ještě nebylo možno předvídat, že příslušné oblasti práva budou zahrnuty do oblasti pravomoci Evropské unie.
- 31 Druhou dodatkovou dohodou Spolková republika Německo pouze provedla dohodu o vydávání mezi EU a USA. V této dodatkové dohodě opět nebylo sjednáno žádné samostatné ustanovení týkající se celoevropsky platného zákazu dvojího trestu. Podle čl. 17 odst. 1 dohody o vydávání mezi EU a USA lze uplatnit další důvody k zamítnutí vydání stanovené ve dvoustranných smlouvách o vydávání, pokud je dohoda o vydávání mezi EU a USA neupravuje. Dohoda o vydávání mezi SRN a USA ovšem neobsahuje žádné další důvody k zamítnutí vydání, nýbrž spíše stanoví povinnost vydávat stíhané osoby.

- 32 Právě proto, že v dohodě o vydávání mezi EU a USA není stanoveno dodržování celoevropského zákazu dvojího trestu odpovídající článku 50 Listiny ve spojení s článkem 54 ÚSD, lze z této okolnosti *a contrario* vyvodit, že i nadále musí být dodržována taková dvoustranná dohoda o vydávání, jako je dohoda o vydávání mezi SRN a USA, která upravuje pouze dodržování vnitrostátního zákazu dvojího trestu.
- 33 Předkládající soud žádá, aby Soudní dvůr o této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce rozhodl v naléhavém řízení podle článku 107 jednacího řádu Soudního dvora, protože HF se v současné době nachází ve vazbě (čl. 267 čtvrtý pododstavec SFEU) a předběžná otázka se týká otázek v oblastech upravených v části třetí Smlouvy o fungování Evropské unie.

PRACOVNÍ DOKUMENT